

อิทธิพลของการวางแผนภาษีที่มีต่อการจัดการกำไร
ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*

THE INFLUENCE OF TAX PLANNING ON EARNINGS
MANAGEMENT OF THAI STOCK EXCHANGE

กุลวดี ลิ้มอุสั่นโน

Kulwadee Lim-u-sanno

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Prince of Songkla University, Thailand

E-mail: kulwadee.l@psu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการวางแผนภาษีและการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย และ 2) ศึกษาอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ กลุ่มอุตสาหกรรม ระหว่างปี พ.ศ. 2558 - 2560 ได้แก่ 1) เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2) สินค้าอุปโภคบริโภค 3) สินค้าอุตสาหกรรม 4) อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 5) ทรัพยากร 6) บริการ และ 7) เทคโนโลยี จำนวน 901 บริษัท วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการวางแผนภาษีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์คือ การวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ($\bar{X}$ = 0.228, S.D. = 2.236) และวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ($\bar{X}$ = 0.021, S.D. = 2.690) มีแนวโน้มผันผวน การวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) ($\bar{X}$ = 0.013, S.D. = 0.014) มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยลดลงทุกปี และการจัดการกำไร (EM) มีแนวโน้มผันผวน ($\bar{X}$ = -0.024, S.D. = 0.192) และ 2) อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์คือ การวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อการจัดการกำไร มีความสัมพันธ์เชิงลบเท่ากับ -1.959 ค่า F-Value (sig) เท่ากับ 1.919 และค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.009 และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างกับการจัดการกำไรมี

* Received 30 August 2021; Revised 18 May 2022; Accepted 24 May 2022

ความสัมพันธ์เชิงบวกเท่ากับ 2.838 ค่า F-Value (sig) เท่ากับ 1.919 และค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.009 อย่างมีนัยสำคัญ 0.01

คำสำคัญ: การวางแผนภาษี, การจัดการกำไร, ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) study the level of tax planning and earning Management of Thai stock exchange, and 2) study influence of tax planning and earning Management of Thai stock exchange. The quantitative research method was used questionnaire by specific selecting so the sample group was the representative from company listed on the stock exchange, MAI, industry from 2015 to 2017, Which were 1) agriculture and food industry, 2) consumer goods, 3) industrial products, 4) property and construction, 5) resource, 6) service, and 7) technology for all 901 companies. The data were analyzed by using mean, standard deviation, maximum, minimum, multiple regression analysis. The research was found that: 1) the tax planning level of a listed company was tax planning that effective tax rate (ETR) ($\bar{x}$ = 0.228, S.D. = 2.236) and tax ratio method to cash flows from operating activities (TAX/CFO) ($\bar{x}$ = 0.021, S.D. = 2.690), tend to fluctuate, tax planning method of tax ratio to total assets (TAX/Asset) ($\bar{x}$ = 0.013, S.D. = 0.014). The average trend was decreasing every year and earnings management (EM) tended to fluctuate ($\bar{x}$ = -0.024, S.D. = 0.192) and 2) The influence of tax planning for tax planning and earning Management of listed companies on the stock exchange was tax planning method of tax ratio to cash flows from operating activities to earnings management. The negative relation was -1.959, F-Value (sig) 1.919 and Adjusted R Square 0.009. The property and construction group had positive earnings management 2.838, F-Value (sig) 1.919 and Adjusted R Square was 0.009 Significant 0.01.

Keyword: Tax Planning, Earnings Management, The Stock Exchange MAI

บทนำ

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมประกอบกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์แข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นการนำหุ้นสามัญเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ เพื่อขยายกิจการโดยการระดมทุนจากประชาชน

ได้สะดวก ถือได้ว่าเป็นการปรับตัวด้านโครงสร้างเงินทุนเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และลดความเสี่ยงทางธุรกิจโดยอาศัยบทบาทและความมีประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างความเป็นเจ้าของบริษัท (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ, 2557) ภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นค่าใช้จ่ายที่กิจการต้องแบกรับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่กิจการสามารถวางแผนภาษีเพื่อให้เสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายทางภาษี ทำให้กิจการไม่ต้องเสียภาษีมามากเกินไป และลดภาระเบียดเบียน เงินเพิ่มที่อาจเกิดจากความผิดพลาดในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด (ไพริน ใจทัด, 2555) ภาษีเป็นต้นทุนที่สำคัญประเภทหนึ่งของกิจการ กิจการจะต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการวางแผนภาษีเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มกระแสเงินสดให้แก่กิจการ การวางแผนภาษีมิใช่เป็นการหลีกเลี่ยงภาษี แต่เป็นการมุ่งถึงการวางโครงสร้างทางธุรกิจให้สอดคล้องกับกฎหมายภาษีอากร ซึ่งก่อให้เกิดปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่น มีผลเป็นการยกเว้น หรือลดหย่อนภาษีอากร หรือหักค่าใช้จ่ายได้มากกว่า ในปัจจุบันประชาชนหันมาสนใจลงทุนในตลาดทุนกันมากขึ้นโดยผ่าน “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” หรือ “The Stock Exchange of Thailand” กิจการที่ต้องการเงินลงทุนเพิ่มจึงระดมเงินทุนโดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนซึ่งราคาหุ้นที่เสนอขายจะมีราคาที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับมูลค่าของกิจการ โดยสิ่งจูงใจให้นักลงทุนมาเลือกลงทุนคือผลตอบแทน ซึ่งจะจ่ายในรูปของเงินปันผล (dividend) และกำไรส่วนเกินที่ได้จากการขายหลักทรัพย์ (capital gain) ด้วยเหตุนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงต้องหากกลยุทธ์มาเพื่อดึงดูดนักลงทุนให้สนใจลงทุนในบริษัทของตน การวางแผนภาษีนับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ผู้ประกอบการให้ความสนใจใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเข้ามาช่วยเพื่อลดค่าใช้จ่ายทางภาษีให้น้อยที่สุดโดยครบถ้วนและถูกต้องตามกฎหมาย การเสียภาษีน้อยลงจะส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินงานลดลงเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน การวางแผนภาษีที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้ผลตอบแทนผู้ถือหุ้นจะได้รับเพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลให้ราคาหุ้นสามัญสูงขึ้นและเป็นที่สนใจของนักลงทุน โดยการวางแผนภาษี มีผลกระทบต่อกำไรทางบัญชี 2 ลักษณะคือ การวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกำไรทางบัญชี ซึ่งวัดจากอัตราภาษีที่แท้จริง (effective tax rate) โดยกิจการที่มีอัตราภาษีที่แท้จริงต่ำ แสดงว่ามีการวางแผนภาษีมาก บริษัทที่มีการวางแผนภาษีมากจะมีอัตราภาษีที่แท้จริงต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งปัจจุบันอัตราร้อยละ 20 หากกิจการมีอัตราภาษีที่แท้จริงต่ำกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดมากเกินไปจะเป็นความผิดปกติจนเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีโดยทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือไม่ และการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีลดลง ซึ่งวัดจากอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน และอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งถ้าอัตราส่วนเหล่านี้มีค่าน้อย แสดงว่ากิจการมีการวางแผนภาษีในระดับสูง (รสนา โชติสุวรรณ, 2562)

ดังนั้น ผู้บริหารจึงนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวางแผนภาษีมาใช้เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายภาษีให้น้อยที่สุด โดยจัดทำงบการเงินจะจัดทำตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งรับรู้รายการตามเกณฑ์คงค้าง ในขณะที่การรายงานกำไรทางภาษีเพื่อตอบสนองการจัดเก็บภาษีของภาครัฐ โดยในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีจะต้องปฏิบัติตามประมวลรัษฎากรและรับรู้รายการตามเกณฑ์สิทธิ และเป็นที่มาซึ่งผลลัพธ์ทางการเงินทั้งในระดับองค์กรและระดับชาติ ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้บรรลุตามความคาดหวังผ่านมุมมองของการที่จะได้รับผลตอบแทนที่ดีกว่าในอนาคต จะเห็นได้ว่า การวางแผนภาษีเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดอิทธิพลต่าง ๆ เช่น ลักษณะทางธุรกิจ ดำเนินการด้าน R&D การเปิดเผยข้อมูลรายงานตามแนวของตลาดหลักทรัพย์ การใช้ประโยชน์จากภาษี สร้างผลกระทบที่ซับซ้อนและหลากหลายต่อผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ทางการเงินที่ส่งอิทธิพลต่อธุรกิจ ทำให้เกิดการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานทางการเงิน และรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของกิจการ (Frank, et al., 2021) เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรต่าง ๆ พบว่า การวางแผนภาษีเป็นการทำการย้ายเงินสดที่ปกติแล้วจะย้ายไปยังหน่วยงานที่จัดเก็บ เปลี่ยนให้ไหลไปสู่กิจการหรือหน่วยงาน สามารถออกแบบได้ในขอบเขตของการลดรายได้ที่ต้องเสียภาษีให้น้อยที่สุดโดยไม่ทำให้ต้องสูญเสียกำไรทางบัญชี ในส่วนของภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเภทหนึ่งที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในการจัดการกำไร เป็นการจัดการและการรายงานตัวเลขในรายงานทางการเงินอย่างถูกกฎหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) ได้จัดตั้งเพื่อมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้กับบริษัทที่ดำเนินธุรกิจขนาดกลางและเล็กให้มีช่องทางในการเข้าถึงเงินทุนระยะยาวในการดำเนินงานเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจและการเติบโตอย่างยั่งยืน การระดมทุนที่ผ่านตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ เติบโตขึ้นอย่างมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา และมีบริษัทเข้ามาจดทะเบียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การคัดกรองบริษัทตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จต่อบริษัทและผู้เกี่ยวข้องในระยะยาว จากการวางแผนการจัดการเชิงกลยุทธ์ขององค์กร(จริยา รอดจันทร์, 2563) จึงส่งผลให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงกลายเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในการระดมเงินทุนของบริษัทจำนวนมาก โดยในปัจจุบันมีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทั้งในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) รวมทั้งหมด 743 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563)

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้นำแนวความคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ควบคุมและตรวจสอบผู้บริหาร โดยกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อลดปัญหาตัวแทนและลดการตกแต่งงบการเงินและพฤติกรรมฉ้อฉลของผู้บริหาร (Wysocki, P. D., 2021); (Chen, et al., 2007); (Liu, Q. & Lu, Z., 2007); (Henry, D., 2010) รวมทั้งเพื่อให้ผู้บริหารปฏิบัติงานตามนโยบายที่กำหนดด้วยความสุจริตและระมัดระวัง รวมถึงทำให้รูปแบบการบริหารงานของ

บริษัทเป็นที่ยอมรับว่ามีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เป็นสากลที่มีคุณลักษณะเหนือกว่าผู้อื่นทั้งในเรื่องกลยุทธ์และการจัดการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนว่าบริษัทมีความโปร่งใส และลดความเสี่ยงที่เกิดจากการแสวงหาผลประโยชน์ของผู้บริหาร โดยคาดหวังว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม (Lanis, R. & Richardson, G., 2011); (Rego, S. O. & Wilson, R., 2021); (Hope, O. K. et al., 2021) จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญต่อการวางแผนภาษีมีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร รวมถึงเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ริายงานประจำปีและผู้ถือหุ้น ในการวิเคราะห์ข้อมูลธุรกิจในการตัดสินใจร่วมลงทุน รวมถึงการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการวางแผนภาษี การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 ประชากร (Population) คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2560 จำนวน 624 บริษัท รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 1,062 ปีบริษัท ($624 \times 3 \text{ ปี} = 1,062 \text{ ปีบริษัท}$) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2560 จำนวน 161 บริษัท รวมระยะเวลา 3 ปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ใช้สูตรของ Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2560 รวมระยะเวลา 3 ปี มีผลดำเนินงานต่อเนื่อง 3 ปีต่อเนื่อง จำนวน 7 ประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ 1) เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 84 บริษัท 2) สินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 78 บริษัท 3) สินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 157 บริษัท 4) อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 207 บริษัท 5) ทรัพยากร จำนวน

83 บริษัท 6) บริการ จำนวน 212 บริษัท และ 7) เทคโนโลยี จำนวน 80 บริษัท จำนวนทั้งสิ้น 901 ปีบริษัท ($161 \times 3 \text{ ปี} = 901 \text{ ปีบริษัท}$)

1.3 ด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษี ภาษีเงินได้นิติบุคคล การจัดการกำไร และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ใช้แบบสอบถามซึ่งให้ผู้เชี่ยวชาญของบริษัทการบริหารตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ด้านภาษา และด้านวิจัย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, L. J., 1990) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แบ่งเป็น 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ระดับการวางแผนภาษีทั้ง 3 วิธี และการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert, R., 1967) และ 3) อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร และ 4) ข้อเสนอแนะ

3. ด้านการเก็บข้อมูลการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน (checklist) ระยะที่ 2 ระดับการวางแผนภาษีทั้ง 3 วิธี และการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และระยะที่ 3 อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และการทดสอบความสัมพันธ์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) โดยรูปแบบ Panel และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) และอธิบายความสัมพันธ์ด้วยสมการได้ดังนี้

สมการที่ 1 คือ $Y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + e$

สมการที่ 2 คือ $Y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + e$

และกำหนดตัวแปร = ความหมายตัวแปร; วิธีที่ใช้ในการวัดมูลค่า ต่อไปนี้

Y = ผลการดำเนินงานทางการเงิน; อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนสินทรัพย์ (ROA)

X_1 = การเปิดเผยข้อมูลการวิจัย; วิเคราะห์เนื้อหาในรายงานประจำปีที่เปิดเผยข้อมูลการ

X_2 = การเปิดเผยข้อมูลการพัฒนา; วิจัยและข้อมูลการพัฒนาตามคำนิยามศัพท์ที่กำหนดขึ้น และนับจำนวนค่าที่เปิดเผยในแต่ละบริษัทตลอดระยะเวลา 3 ปี

ผลการวิจัย

การศึกษาระดับการวางแผนภาษี การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ที่เปิดเผยผ่านเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2558-2560 จำนวน 901 บริษัท เก็บข้อมูลจากกระดาษทำการ และนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการวางแผนภาษี การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย

ตัวแปร	2558		2559		2560		รวม	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ETR	0.230	2.505	0.150	0.353	0.308	2.978	0.228	2.236
TAX/CFO	0.075	2.117	-0.196	3.927	0.196	1.165	0.021	2.690
TAX/Asset	0.014	0.014	0.014	0.013	0.013	0.014	0.013	0.014
EM	-0.037	0.196	-0.017	0.228	-0.020	0.142	-0.024	0.192

จากตารางที่ 1 พบว่า การวางแผนภาษีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2560 มีแนวโน้ม ได้แก่ ด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ($\bar{X}$ = 0.228, S.D. = 2.236) ด้านวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ($\bar{X}$ = 0.021, S.D. = 2.690) ด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) ($\bar{X}$ = 0.013, S.D. = 0.014) และด้านการจัดการกำไร (EM) ($\bar{X}$ = -0.024, S.D. = 0.192) สามารถสรุปได้ว่า ด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และด้านวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีแนวโน้มผันผวน ส่วนด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยลดลงทุกปี นอกจากนี้ ยังพบว่า ด้านการวางแผนภาษีตามวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวมในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี และด้านการจัดการกำไร (EM) มีแนวโน้มผันผวน

การศึกษาอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการวางแผนภาษี 3 วิธี และการจัดการกำไร ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร

ตัวแปร	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2
ค่าคงที่ (Constant)	-3.096(.002)	-3.751(.000)
การวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR)	-1.140(.255)	-.994(.321)
การวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO)	-1.819(.069)	-1.959(.050*)

ตัวแปร	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2
การวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset)	.635(.526)	.880(.379)
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		.586(.558)
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค		2.030(.043*)
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม		2.073(.038*)
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		2.838(.005**)
กลุ่มทรัพยากร		-.019(.985)
กลุ่มเทคโนโลยี		1.083(.279)
R Square	.005	.019
Adjusted R Square	.002	.009
F-Value (sig)	1.625(.182)	1.919(.046*)

*ระดับนัยสำคัญ 0.05 **ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า จากการศึกษาสมการเส้นตรงในการวิเคราะห์อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร ดังนี้

$$\text{แบบจำลองที่ 1 } EM = \beta_0 + \beta_1 ETR + \beta_2 \text{TAX/CFO} + \beta_3 \text{TAX/ASSET} + \epsilon$$

$$\text{แบบจำลองที่ 2 } EM = \beta_0 + \beta_1 ETR + \beta_2 \text{TAX/CFO} + \beta_3 \text{TAX/ASSET} + \beta_4 \text{IND1} + \beta_5 \text{IND2} + \beta_6 \text{IND3} + \beta_7 \text{IND4} + \beta_8 \text{IND5} + \beta_9 \text{IND6} + \beta_{10} \text{IND7} + \epsilon$$

จากการศึกษาแบบจำลองที่ 1 ผลการทดสอบความมีอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร โดยพิจารณาตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) ตัวแปรตาม คือ การจัดการกำไร ผลการวิจัยไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีทั้ง 3 วิธี และการจัดการกำไร

จากการศึกษาแบบจำลองที่ 2 ผลการทดสอบความมีอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไร โดยพิจารณาตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว ได้แก่ ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) ตัวแปรตาม คือ การจัดการกำไร และตัวแปรควบคุม คือ กลุ่มอุตสาหกรรม 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน ต่อการจัดการกำไรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าเฉลี่ยวางแผนภาษีโดยวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานเท่ากับ -1.959

ค่า F-Value (sig) เท่ากับ 1.919 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.009 นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคกับการจัดการกำไรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า 0.043 ค่าเฉลี่ยกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคเท่ากับ 2.030 พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมกับการจัดการกำไรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า 0.038 ค่าเฉลี่ยกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเท่ากับ 2.073 พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างกับการจัดการกำไรที่ระดับความนัยสำคัญ 0.01 มีค่า 0.005 ค่าเฉลี่ยกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเท่ากับ 2.838 ค่า F-Value (sig) เท่ากับ 1.919 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.009 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) ค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเทคโนโลยี

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับการวางแผนภาษี การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย เห็นได้ว่า ผลการศึกษาระดับการวางแผนภาษีทั้ง 3 วิธี และการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 -2560 จำนวน 901 บริษัท มีกลุ่มอุตสาหกรรม 7 กลุ่ม พบว่า การวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีระดับค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีผันผวน ซึ่งปี พ.ศ. 2559 มีค่าเฉลี่ย ETR และ TAX/CFO ต่ำสุด เนื่องจากบริษัทมีการวางแผนภาษีที่ดี ซึ่งการเสียภาษีน้อยลงจะส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินงานลดลงเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน การวางแผนภาษีที่เหมาะสมย่อมส่งผลให้ผลตอบแทนผู้ถือหุ้นจะได้รับเพิ่มขึ้นด้วย จากการเสียภาษีบางบริษัทที่ได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวทำให้ได้รับการยกเว้นการตรวจสอบภาษีอากร ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายภาษีลดลง เนื่องจากไม่ต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มทางภาษีย้อนหลัง และการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/ASSET) มีระดับค่าเฉลี่ยลดลงทุกปี แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีระดับการวางแผนภาษีสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากค่าเฉลี่ยของขนาดกิจการสูงขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นถึงขนาดของบริษัทที่ใหญ่ขึ้นทุกปี เห็นด้วยกับ สัตยา ตันจันทรพงศ์ ได้อธิบายไว้ว่า บริษัทขนาดใหญ่จะมีการวางแผนภาษีที่ดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก เพราะมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางบัญชีและภาษีมากกว่า ส่วนการจัดการกำไรมีระดับค่าเฉลี่ยการจัดการกำไรผันผวน และมีค่าเฉลี่ยเป็นลบ (สัตยา ตันจันทรพงศ์, 2557) และสอดคล้องกับ ทิพย์ธัญญา หริณานนท์ กล่าวว่า อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไร และมูลค่าเพ็งเชิงเศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100 มีการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้างภายใต้ดุลยพินิจของผู้บริหารโดยรวมเพียงเล็กน้อย เนื่องจากปัจจุบัน

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงทำให้การจัดการกำไรของบริษัทลดลง (ทิพย์ธัญญา หริณานนท์, 2560)

จากการศึกษาอิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย เห็นได้ว่า การวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และการวางแผนภาษีโดยวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) ไม่มีอิทธิพลต่อการจัดการกำไร เนื่องจากการปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ทำให้การวางแผนภาษีไม่มีผลกระทบต่อการจัดการกำไรของบริษัท สอดคล้องกับ Ifada, L. M., & Wulandari, N. ได้กล่าวว่า การปรับลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลทำให้การวางแผนภาษีไม่มีผลกระทบต่อการจัดการกำไรของบริษัท เนื่องจากในการใช้กลยุทธ์การวางแผนภาษีจำเป็นต้องปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายภาษี สามารถหลีกเลี่ยงโทษทางภาษีที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ และในส่วนของการวางแผนภาษีโดยการนำวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานมาปรับใช้ (TAX/CFO) ส่งผลให้มีอิทธิพลเชิงลบต่อการจัดการกำไร (Ifada, L. M., & Wulandari, N., 2015) เห็นด้วยกับสัตยา ตันจันทรพงศ์ ได้กล่าวว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีลดลงจะส่งผลให้การจัดการกำไรของบริษัทจะเพิ่มขึ้น เมื่อบริษัทมีกำไรก่อนภาษีเพิ่มขึ้นก็จะส่งผลต่อค่าใช้จ่ายทางภาษีที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน จากผลของข้อมูลดังกล่าวไม่สอดคล้องกับทฤษฎีตัวแทน เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีโครงสร้างเป็นบริษัทครอบครัว รวมถึงตัวการและตัวแทนมักเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น ผู้บริหารของบริษัทที่มีการจัดการกำไรจะมีความเต็มใจที่จะชำระภาษีเพิ่มขึ้นเล็กน้อย เพื่อลดการถูกตรวจสอบจากบุคคลภายนอก และหากบริษัทลดกำไรลงเพื่อขอคืนภาษีจะทำให้เกิดผลต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษีได้ ซึ่งผลต่างดังกล่าวหากมีจำนวนมากอาจส่งผลให้ความน่าเชื่อถือของบริษัทลดลงได้ (สัตยา ตันจันทรพงศ์, 2557) และ Erickson, M., et al. ได้กล่าวว่าการจ่ายภาษีของบริษัทมีตัวแปรควบคุม ได้แก่ กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการจัดการกำไร สามารถอธิบายได้ว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการจัดการกำไรมากกว่าบริษัทที่อยู่ในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเทคโนโลยี ดังนั้น ผู้บริหารต้องเลือกใช้นโยบายทางบัญชีและภาษีเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดมาตรการและนโยบายให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการกระตุ้นให้นักลงทุน หน่วยงานภาครัฐ และสาธารณชนที่สนใจได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนภาษี และการจัดการกำไรของผู้บริหาร (Erickson, M., et al., 2004)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ระดับการวางแผนภาษี การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย จากระดับการวางแผนภาษีทั้ง 3 วิธี ประกอบด้วย ด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) วิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) ด้านการวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อสินทรัพย์รวม (TAX/Asset) และด้านการจัดการกำไร (EM) จะเห็นได้ว่า การจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2558 - 2560 จำนวน 901 บริษัท ซึ่งกลุ่มอุตสาหกรรมมี 7 กลุ่ม พบว่า การวางแผนภาษีวิธีอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (ETR) และวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (TAX/CFO) มีระดับค่าเฉลี่ยการวางแผนภาษีผันผวน ซึ่งปี พ.ศ. 2559 มีค่าเฉลี่ย ETR และ TAX/CFO ต่ำสุด อิทธิพลของการวางแผนภาษีต่อการจัดการกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย การวางแผนภาษีวิธีอัตราส่วนภาษีต่อกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อการจัดการกำไร มีความสัมพันธ์เชิงลบ และกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพย์และก่อสร้างกับการจัดการกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวก เนื่องจากบริษัทมีการใช้กลยุทธ์การวางแผนภาษีจำเป็นต้องปฏิบัติงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายภาษี ตลอดจนผู้บริหารเลือกใช้นโยบายทางบัญชีและภาษี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้กำหนดมาตรการและนโยบายให้เหมาะสมกับการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการกระตุ้นให้นักลงทุนหน่วยงานภาครัฐ และสาธารณชนที่สนใจได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนภาษี และการจัดการกำไรของผู้บริหาร และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปคือ ควรศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมการเงินที่มีข้อมูลในงบการเงินแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อทดสอบว่าบริษัทเหล่านั้นมีการวางแผนภาษีหรือมีการจัดการกำไรต่างกันอย่างไร และมีแนวโน้มเป็นอย่างไรในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จริยา รอดจันทร์. (2563). การสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ ISO 14001 โดยใช้การบัญชีสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนล่าง. วารสารมหาจุฬานาคธรรพชน, 7(12), 142-159.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2562). รายชื่อบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 1 ธันวาคม 2562 จาก <https://www.set.or.th>.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน. เรียกใช้เมื่อ 12 ธันวาคม 2563 จาก https://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf

- ทิพย์ธัญญา หริณานนท์. (2560). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการจัดการกำไร และมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET 100. ใน วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (เล่มที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาการพิมพ์.
- ไพโรจน์ ใจหัด. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการกำไรและการกำกับดูแล. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รสนา โชติสุวรรณ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนภาษีกับราคาหุ้นสามัญของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. RMUTT Global Business and Economics Review, 14(1). 23-36.
- สตัยา ตันจันทรพงศ์. (2557). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการ การบริหารกำไรและการวางแผนภาษีที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. (2557). กฎหมายในการกำกับรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ.
- Chen, et al. (2007). Corporate Governance and Earnings Management: The Implications of Corporate Governance Best- Practice Principles for Taiwanese Listed Companies. Journal of Contemporary Accounting & Economics, 3(2), 73-105.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (5th ed.). New York: Harper Collins. Publishers.
- Erickson, M., et al. (2004). How much will firms pay for earnings that do not exist? Evidence of taxes paid on allegedly fraudulent earnings. The Accounting Review, 79(2), 387-408.
- Frank, et al. (2021). Tax Reporting Aggressiveness and Its Relation to Aggressive Financial Reporting. Retrieved April 20, 2021, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=647604
- Henry, D. (2010). Agency costs, ownership structure and corporate governance compliance: A private contracting perspective. Pacific-Basin Finance Journal, 18(1), 24-46.

- Hope, O. K. et al. (2021). Tax Avoidance and Geographic Earnings Disclosure. Retrieved may 14, 2021, from http://sites.som.yale.edu/accountingconference/files/2011/10/Hope_Paper-2.pdf. 14/5/2021
- Ifada, L. M., & Wulandari, N. (2015). The effect of deferred tax and tax planning toward earnings management practice: An empirical study on non manufacturing companies listed in Indonesia stock exchange in the period of 2008-2012. *International Journal of Organizational Innovation*, 8(1), 352-380.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lanis, R. & Richardson, G. (2011). The effect of board of director composition on corporate tax aggressiveness. *Journal Account Public Policy*, 30(2), 50-70.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement (pp. 90- 95)*. New York: Wiley & Son.
- Liu, Q. & Lu, Z. (2007). Corporate governance and earning management in the Chinese listed companies: A tunneling perspective. *Journal of Corporate Finance*, 13(2), 881-906.
- Rego, S.O. & Wilson, R. (2021). Executive Compensation, Equity Risk Incentives, and Corporate Tax Aggressiveness. Retrieved April 14, 2021, from http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1337207
- Wysocki, P. D. (2021). Earnings Management, Tax Compliance, and Institution Factors: A Discussion of Haw, et al. Retrieved April 14, 2021, from <http://web.mit.edu/wysockip/>